

Juhtum 1: Koolikohustuse mittetäitmine toimetulekuraskustega peres

Teismeline põhikooli viimases klassis käiv tütarlaps elab ema, õe ja vennaga sotsiaalmaja kööktoas, sest korteriüüriks raha ei jagu. Ema on aktiivselt tööd otsiv töötu. Isa on kodutu alkohoolik, kes pere juurest ära läks. Tema vägivaldsuse tõttu ei luba ema lastel isaga kohtuda. Pere peamine sissetulekuallikas on sotsiaaltoetus. Lapsed käivad tihti päevakeskustes, sest seal saab korra päevas tasuta süüa.

Tüdruk armus sotsiaalmajas elanud 14-aastasesse poissi ja mingi aja pärast jäi rasedaks. Kool jäi pooleli. Elati endiselt väikses kööktoas. Lapse isa lahkus ning lapse eest hoolitsejaks jäi pereema. Tüdruk ei ole kohanenud emaks olemisega, püüab lapsest võimalikult palju eemal olla. Tüdruku tervis on kehv ning koolikäimiseks ei jagu energiat. Ema süüdistab pere kehvast olukorrast kohalikkude sotsiaalosakonda ning pere ülalpidamiseks otsib tüdruk tööd.

Koostöövõrgustik

Kohalik omavalitsus

Sotsiaaltöötaja

Lastekaitsetöötaja

Noorsootöötaja

Haridusvaldkonna eest vastutav ametnik

Laste hoolekandekomisjoni esindaja

Alaalistekomisjon

Perearst

Kool

Psühholoog

Logopeed

Sotsiaalpedagoog

Klassijuhataja/aineõpetaja

Sotsiaalkindlustusamet/Pensioniamet

Tööturuamet/Tööhõiveamet

Nõustamiskeskused (sh noorte nõustamiskabinetid, maakondlikud noorte ja sotsiaalhoolekande teavitamis- ja nõustamiskeskused, jt)

Tugi- ja perekeskused

Päevakeskused

Laps/noor ja tema pere

Sekkumine

Juhtumitöö korraldajaks on lastekaitsetöötaja, sest tüdruk on alaealine.

Lastekaitsetöötaja koostab tegevusplaani, mille kohaselt kõige tihedamat koostööd tuleb teha koolisüsteemiga, et tüdruk saaks jätkata õpinguid. Antud juhul on arukas kaaluda õpingute jätkamist kutsekoolis, kuna tüdrukul endal on soov võimalikult kiirelt tööle asuda. Tööturuameti kohaliku osakonna ja maakondliku noorte nõustamiskeskuse kaudu saab tüdrukule pakkuda esmast töö- ja karjäärinõustamist.

Senised elamistingimused on kehvad ja leibkonna suurust arvestades on ruumi vähe. Seetõttu tuleb koostöös kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonnaga püüda leida sobivam sotsiaalne eluruum. Rendipinnale kolimine ei ole võimalik, kuna pere sissetuleku ainsaks allikaks on sotsiaaltoetused.

Peres omavaheliste suhete parandamiseks kaaluda perenõustamist, et seeläbi parandada suhteid laste ja vanemate vahel (arvestades, et pereisa on hetkel ema survele perest eraldatud). Kui ei ole võimalik tervet pere suunata perenõustamisele (nt kohapeal teenust ei pakuta), siis suunata kõik pereliikmed eraldi psühholoogi või sotsiaaltöötaja nõustamisele. Isa puhul kaaluda võõrutusravile suunamist ja seejärel nõustamist.

Hetkeolukorda arvestades tundub kõige mõistlikum toetada tüdruku õpingute jätkamist ja tööleasumist, mis eeldab, et beebi hooldajaks, on nõus olema tüdruku ema. Ema küll otsib tööd, kuid ei ole seda pikema aja jooksul leidnud. Kui ema jääks beebiga koju, annab see võimaluse toetada ka pere teiste laste kooliskäimist, õppimist, normaalseid peresuhteid. Emale peab olema tagatud järjepidev sotsiaalnõustamine.

Tüdruku kehvast tervisliku seisundi tõttu peab ta olema perearsti pideva jälgimise all, sh tuleb pöörata eraldi tähelepanu sünnitusjärgse stressi tekke ohule.

Kui eelnevate sekkumiste osas on toimunud teatud edasimineku, võib kaaluda sotsiaaltöötaja või psühholoogi toetusel beebi isaga kontakti otsimist, et kaasata lapse kasvatamisse mõlemad noored vanemad.

Sekkumise aluseks on lastekaitsetöötaja poolt kureeritud ja koostöös eeltoodud koostööpartneritega kavandatud kindel tegevusplaan, mida regulaarselt hinnatakse ja vajadusel täiendatakse.

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/juhtumianaluusid/juhtum-1-koolikohustuse-mittetaitmine-toimetulekuraskustega-peres>